

2 km - 40 minuten
Bezoekerscentrum Veluwezoom

Natuurmonumenten

Wandelroute Schaapskooi Veluwezoom, bij Rheden

Maak een korte wandeling over landgoed Heuven en neem een kijkje bij de schaapskooi. Heel geschikt voor (groot)ouders met (klein)kinderen! Volg de groene pijlen en geniet van al het moois onderweg.

Heuven is een landgoed in Nationaal Park Veluwezoom met een rijke geschiedenis. Onderweg zie je gebouwen die hiervan getuigen. En kom je langs een spannend klim- en klauterbos.

LET OP Vanaf 1 juli 2024 is de doorgaande weg over de Posbank deels afgesloten voor auto's en motoren. Ook een aantal kleinere parkeerplaatsen langs deze weg gaat dicht. Hierdoor kan het extra druk zijn. Lees meer > Voor meer info over parkeren rondom Nationaal Park Veluwezoom, kijk op posbank-parkeren.nl.

Waar kun je starten

Bezoekerscentrum Veluwezoom

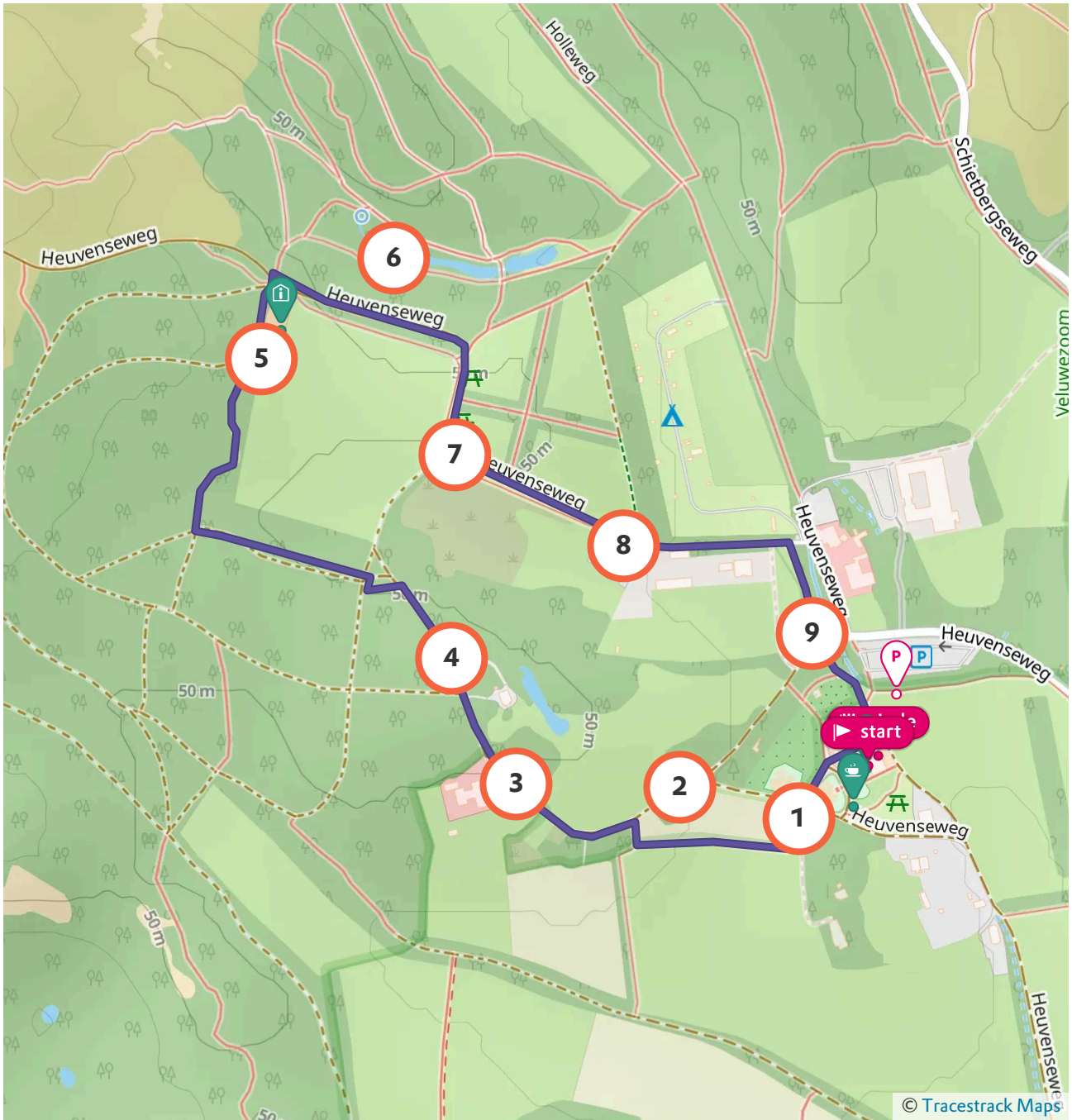
Parkeerplaats
Heuvenseweg

NS Station Rheden

Bushalte Rheden,
Groenestraat

1 Akker voor vlinders

Als je het pad omhoog loopt, passeer je links een glooiende akker. Het reliëf op deze stuwwal ontstond in de laatste ijstijd (ca. 200.000 jaar geleden). De akker wordt vaak ingezaaid met wilde bloemen om vlinders te trekken. In dit gebied komen - nachtvlinders meegerekend - zo'n 400 soorten vlinders voor. Bijzonder zijn de zeldzame bosparemoervlinder en de tauvlinder.

2 Kabouterhuisje

Ga na het pad langs de akker nog even een stukje rechtsaf voordat je je weg omhoog vervolgt. Want hee, wat is dat nou? Het lijkt wel of er iemand in deze boomstam woont! Ga door je knieën en verbaas je. Een minitrapje leidt naar een minivoordeur en boven op de boomstam zie je een heus schoorsteentje... eens kijken of de kabouter thuis is.

3 Koetshuis en Noors huisje

Dit bijzondere gebouw is al meer dan 150 jaar oud en was vroeger een koetshuis. Vandaar de twee paardenhoofden aan de gevel. Het hoorde bij Landhuis Heuven, dat niet meer bestaat. Gelukkig is het koetshuis bewaard gebleven, net als het houten huisje iets verderop. Dat was ooit de woning van juffrouw Wurfbain, de excentrieke eigenares van het landgoed. Het houten huis is destijds als bouw pakket uit Noorwegen gekomen.

4 Klimmen en klauteren

Rondom groeien vele exotische bomen en fraaie rododendrons. Je vindt er bijvoorbeeld een kornoelje (*Cornus kausa*) die in juni uitbundig bloeit. Opvallend zijn de hoge adelaarsvarens op de bodem. Deze verkiezen mineraalrijke maar humusarme bodems. De grond van het voetpad is okergeel. Dit komt door de aanwezige lössbodem. Links van het pad ligt het klim- en klauterpad gemaakt van boomstammen. Leuk en spannend bosparcours voor kinderen. Waar je als evenwichtskunstenaar kunt balanceren op hangbruggen, klimmen op stammetjes, en van het ene op het andere toestel verder kunt klauteren.

5 Schaapskooi

In dit gebouw met rieten dak – een schaapskooi - wonen Veluwe heideschape. Schaapskooien als deze waren eigenlijk primitieve mestfabriekjes. De schape graasden overdag op de heide en sliepen 's nachts in de schaapskooi. Daar stonden ze op een dikke laag heideplaggen. Deze zogenaamde 'potstal' werd in het voorjaar leeggeschept en het mengsel van mest en plaggen werd uitgestrooid op de akkers. Tegenwoordig gebruiken we geen schape­mest meer. Natuurmonumenten zet de kudde in bij het beheer van de hei. Zonder de grazende schape zou de hei snel dichtgroeien met gras en bomen. Neem gerust een kijkje bij de kooi. Het grootste deel van het jaar graast de kudde overdag op de hei. Tussen februari en half april is het lammertijd en kun je de lammetjes zien dartelen in de wei.

6 Heienbeek

Iets verderop liggen in een idyllisch groen dalletje twee langgerekte vijvers: de Heienbeek. Het zijn natuurlijke vijvers. Ze worden gevoed door een sprenghoofd aan de uiterste westzijde. Tot in de twintigste eeuw een drink- en wasplaats voor de schapen. Voor een knip- en scheerbeurt van de schapen leidde de herder ze de vijver in om ze te wassen. Waar de vijver breder wordt, vervolg je de wandeling via de trap omhoog, het hekje door. De wandeling gaat verder over een verharde klinkerweg. Langs deze weg vind je een aantal bijzondere kunstwerken: in 2014 veranderde Arjan Besemer stronken van beuken in ware kunstwerken. Je loopt hier door en langs statige beukenlanen van het 'sterrenbos'. Dit jachtbos met diagonale paden - in de vorm van een ster - was onderdeel van het oudere landgoed uit 1700. Het is het enige overgebleven stijlkenmerk uit die tijd. De grote siervaas die vroeger precies het centrum markeerde, staat nu bij het graf van juffrouw Wurfbain (vlakbij het Noorse huisje).

7 Beelden uit beuken

De beukenlaan bij de schaapskooi is hier onderbroken. In 2015 waren enkele beuken erg ziek. Ze leverden gevaar op. In plaats van ze weg te halen, liet Natuurmonumenten de bomen omtoveren tot ware kunstwerken. Carver Arjan Besemer bewerkte de stammen met zijn kettingzaag. Zo ontstonden beelden van dieren uit deze omgeving.

8 Het huis met de bel

In dit huis woonde vroeger de rentmeester van landgoed Heuven. Op het klokkentorentje zie je een stenen uil. Ook in de nissen naast de voordeur wonen twee stenen uilen. Niet voor niets wordt deze woning de 'Uylenburg' genoemd. Als de bel vroeger werd geluid, betekende dat het begin of juist het einde van de werkdag voor het personeel. De muur rechts langs de klinkerweg is de vroegere tuinmuur van het landgoed. Hierachter lagen de grote moestuin en boomgaard die groenten en het fruit leverden voor de bewoners van landgoed Heuven.

---

9 Eindpunt

Je bent bijna aan het einde van de wandeling gekomen. Als je nog wat wilt drinken in de brasserie of een kijkje wilt nemen in het bezoekerscentrum, loop je rechtdoor. We hopen dat je hebt genoten van de wandeling. Voor meer leuke routes, zie elders op deze site.

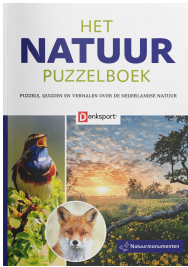

Word nu ook lid

Sluit je net als 968.000 anderen aan bij Natuurmonumenten. Je beschermt niet alleen de natuur in Nederland, maar je ontvangt ook een welkomstpakket en alle ledenvoordelen.

nm.nl/de-natuur-in/word-lid

Nieuw: Het Natuur Puzzelboek

Het Natuur Puzzelboek: een boek van 160 pagina's vol puzzels, verhalen en weetjes over de natuur in Nederland. Leuk om zelf mee aan de slag te gaan of om cadeau te geven. Je bestelt 'm op

nm.nl/puzzelboek